ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ಗೋಪಾಲರಾವ್*

ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದಿಂದ ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಹೂಜಿಗಲ್ಲು : ಒಂದು ಶೋಧ

ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಲ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿನ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕಲ್ಯದ ಗಡಿಯ ಊರುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಪತ್ತೆಯಾದದ್ದು ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ನೆಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೈನ ನಿಸಿಧಿ ಬಂಡೆ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಗೆಳೆಯರಿದ್ದೆವು. ಎರಡು ಬಾರಿ ನಾವು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಗಿತಿಹಾಸ ಕಾಲದ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು.

ಜೈನ-ವೈಷ್ಣವ ಸಮನ್ವಯದ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ಮೂಲ ಶಾಸನವಿರುವ ಕಲ್ಯದ ಸಮೀಪವೇ ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿರುವುದು ; ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಕರ್ನಾಟಿಕ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದಾಗಿ ಪೂರ್ಣಾರ್ಥ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವು ಜೈನಪರ ಶಾಸನಗಳು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜನಭಾವಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಸ್ಥಳದ ಒಂದು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡಲಿಪಿ ಸ್ವರೂಪದ ಏಳು ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳೂ 'ನಿಸಿದಿ' ಎಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೂಜಿಗಲ್ಲು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಕಲ್ಯ ಮತ್ತು ಹೂಜಿಗಲ್ಲುಗಳು ೧೩ ರಿಂದ ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಮೀಪ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ನಿಸಿದಿ ಶಾಸನಗಳಿರುವ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಶಾಸನದ ಪಾಠ ಹೀಗಿದೆ.

ಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ
ಬ. ಚನ್ದ್ರಕೀರ್ತಿಸೇನ
ಗಳ ಗುಡ ಮಾಯಪ್ಪನ
ನಿಸಿಧಿ.

ಬಂಡೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಇಂತಹುದೇ ನಿಸಿದಿಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜೈನ ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಚಿತ್ರಗಳ ಕೆತ್ತನೆಯಿದೆ. ಜಿನಭಕ್ತರ ಮರಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಜಿನಭಕ್ತರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿರುವ ಈ ಬಂಡೆಯು ಹೂಜಿಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಜೈನ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ಪಷ್ಟಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಜ್ಜನ ಭಾವಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೂ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಉಲ್ಲೇಖಿತ ನಿಸಿಧಿ ಶಾಸನಗಳ ಬಂಡೆಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಬಂಡೆಯ

* 'ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದ' ಅರಿಶಿನಕುಂಟೆ, ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು-೫೬೨ ೧೨೩

ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಾದು ಬರುವಲ್ಲಿ ದಾರಿಯಲ್ಲೊಂದು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಾ ಕೊರೆದ ಭಕ್ತರ ಚಿತ್ರಗಳ ಸಹಿತ ನಿಸಿಧಿ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳೂ ಸವೆದಿರುವ ಕಾರಣ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಬಾರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ನಿಸಿಧಿ ಶಾಸನಗಳ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಶಿಲಾಶ್ರಯ ಈಗ ಬಸವಣ್ಣನ ಗುಡಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರ ಸಮೀಪ ಶಿಲಾಯುಗದ ಕಲ್ಲಿನ ಕೊಡಲಿಯಂತಹ ಆಯುಧವೊಂದು ದೊರೆತಿತ್ತು. ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಲವಾರು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಿ ಆ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲ ಊರುಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಜನರು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಕಲ್ಲು ಗೋರಿಗಳನ್ನು ಪಾಂಡವರ ಗುಡಿಗಳು ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೊಳಗೆ ನಿಧಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇತ್ತಂತೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ತೆರೆದ ನಂತರ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದುವು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೋ ಏನೋ ಈಗ ಯಾರೂ ಅವುಗಳ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭ್ರಮಾತ್ಮಕ ಭಯ ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನಕರ. ಹಿಂದೆ ತೆರೆಯಲಾಗಿದ್ದ (ಆನಂತರ ಮುಚ್ಚಲಾದ) ಶಿಲಾಗೋರಿಯ ಒಳಗೆ ಹಲವು ಕಬ್ಬಿಣದ ಆಯುಧಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ತ್ರಿಶೂಲದ ರೀತಿಯಆಯುಧವೊಂದನ್ನು ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಮಂಟಪದಾಕೃತಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಸುತ್ತ ಮೂರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಸಮಾಧಿಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ. ನಿಸಿಧಿ ಶಾಸನಗಳಿರುವ ಬಂಡೆಯ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ಗುಡ್ಡದ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮುಚ್ಚು ಚಪ್ಪಡಿಯ ಸುತ್ತ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿರುವ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಸ ಸುಮಾರು ೨೦ ರಿಂದ ೨೫ ಅಡಿಗಳವರೆಗೂ ಇದ್ದು, ಕೆಲವದರಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಡಿಯ ಎರಡು ವೃತ್ತಗಳೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಕೆಲವದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃತ್ತ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೆಲವು ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚು ಚಪ್ಪಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದು ಸುತ್ತಣ ಚಪ್ಪಡಿಯ ವೃತ್ತ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗ ಕೃಷಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಅಥವಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಆಗಿರುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು. ಮುಚ್ಚು ಚಪ್ಪಡಿಗಳು ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ ಅಡಿ ಉದ್ದ, ೧೦ ರಿಂದ ೧೨ ಅಡಿ ಅಗಲ ಮತ್ತು ೧ ರಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಅಡಿ ದಪ್ಪವಾಗಿವೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಎರಡು ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳ ಒಳಭಾಗದಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳು ಮೇಲೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಡಾಲ್ಮೆನ್‌ಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಸ್ಥಳಾಂತರಿತ ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಅಡಿ ವ್ಯಾಸದ ಹೂಜಿ ರಂದ್ರವಿದೆ. ಈ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಿರುವ ಗುಡ್ಡದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರು 'ಇಲ್ಲಿಗರಮನೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲ ಬೃಹತ್‌ಶಿಲಾಯುಗದ ಸಮಾಧಿಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ದುಬ್ಬಗೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಟ್ಟ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಗುಡ್ಡದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಸಮಾಧಿಗಳ ಗುಂಪಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಮಾಧಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಮುಚ್ಚು ಚಪ್ಪಡಿಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಂತಹ ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳನ್ನು ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ನೆಲೆ ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಲಾಗೋರಿ ಗಳಿವೆ

ಮುಚ್ಚು ಚಪ್ಪಡಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು (ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ವೃತ್ತಗಳು) ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ಕೇವಲ ಮುಚ್ಚು ಚಪ್ಪಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ.

ಮೊದಲ ಗುಂಪಿನ ಸಮಾಧಿಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಕಾರಣ ಕುಸಿದಿರುವ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಗೋರಿಯೊಂದರ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನಾವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಹಾಳಾದ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಮಣ್ಣಿನ ಹೂಜಿಗಳು, ಮಡಕೆಯ ಚೂರುಗಳು ದೊರೆತವು. ಅಲ್ಲೇ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಚೂರುಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಸ್ಥಳೀಯರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ, ನಿಧಿಯ ಆಸೆಯಿಂದ ತೆರೆಯಲಾದ ಸಮಾಧಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆ, ಕುಡಿಕೆಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಭರ್ಜಿಯಂತಹ ಮೂರು ಕಬ್ಬಿಣದ ಆಯುಧಗಳು ದೊರೆತುವಂತೆ. ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರುವ ಮುನೇಶ್ವರನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯುಧವನ್ನಿಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದ ಆಯುಧ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಸಮಾಧಿಗೇ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಲಾಯಿತಂತೆ.

ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾ ಸಮಾಧಿಗಳ ಒಳಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಆಯುಧಗಳು ದೊರೆತಿರುವುದು ಸಹಜವೇ ; ಸಮಾಧಿಗಳ ಗುಂಪಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಬದಿಯ ಗುಡ್ಡದ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಹೆಂಟೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಂಡೆಗಳಂತೆ ಕಾಣುವ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಡೆದಾಗ ಅವು ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಂಟೆಗಳೆನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಜನ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನ ವಸತಿಯು ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಸುತ್ತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೂರು ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳು ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೂರು ಗುಂಪಿನ ಜನ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಿಸಿಧಿ ಶಾಸನಗಳೂ ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ, ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಜೈನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೩ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾನವನ ವಾಸದ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಸಮಾಧಿಗಳ ಉತ್ಖನನ ನಡೆದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶೇಷವಾದ ಮತ್ತು ವಿವರವಾದ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

ಹೂಜಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪ ಸಾವನದುರ್ಗದ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಶಿಲಾಗೋರಿಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ ಜನರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ನೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.